

El canillero,
a la cárcel

Prou tinc entès que la capella de Sant Amanç va ésser construïda pels frares benedictins del nostre antic monestir amb el principal objecte de destinari-la a vas sepulcral de llurs restes mortals, més, la relació que ens legaren els vells tocant a l'aplec que fa molts anys es celebrava el 4 de Novembre, festivitat del gloriós Sant, titular de la mateixa, ens vé a provar que, antigament, per aquella diada, la seva campana deixondia amb so festívol, aplegant una multitud que devotament li demanava protecció. No es pot negar, de totes maneres, que el dia de la festa del venerat patró era de gaubança pels guixolencs d'altre temps. Una gernació s'espargia per boscos y vinyes dels voltants de l'ermita mentre els espatarrecs del bruc palesaven l'activitat de les venedores de castanyes a les que aquella festa confiava un bon paper.

Després d'un abundós berenar venia la tradicional castanyada que xics y grans esperaven amb fruïció, ja que aquella, malgrat que es celebrés més enllà del dia de Tots Sants, es tenia per l'autèntica, y constituïa la nota característica de l'aplec, el qual, amenitzat amb les sortides dels tapers i mariners que sempre en tenien una per dir, com pels acudits de les castanyeres que no menyspreaven les amoretes, tenia l'anomenada d'ésser el més animat y pintoresc entre els que es solemnitzen en aquell temps.

L'aplec de Sant Amanç aco-bla en la llanterna de l'imaginació els daguerrotips de tots els estaments de Ganxònia de fa gairebé una centúria. D'entre ells en llisca un; és el retrat de l'emigrant, que la vila nadiua, càlida d'amor i de nostalgies, havia vist retornar; l'americano —com li deien— que de jove havia deixat la seva terra per anarse'n a Ultramar a temptar fortuna, canviat, després de llarga absència, en tot un senyor, de barba grisa y retallada, que lluia plastró molt llampant i una armilla de fantasia sobre la qual, a cada moviment que feia, hi dansaven una llarga cadena de rellotge i unes monedes d'or que servien de medalló. Es la figura evocadora d'un grup de ganxons empenedors que feren en altres temps llarga volada, però que, sagaçment, o degut potser als efectes d'un magnetisme fins a cert punt prou explicable, saberen nedar i guardar la roba, deslliurant-se a temps de les ambicions desmesurades, deixant als altres les dificultats a resoldre; pensant sens dubte que la felicitat no depen exclusivament de la riquesa, i que, amb cert passament ja n'hi havia prou per a viure una vida tranquil·la.

Fraternitzant amb el taper o el mariner, amb el pelegrí que davallava d'algun pòblet de

muntanya, amb la donzella o amb la vella, i decantant-se sempre del costat de la broma, aquell home festiu, recordant els jorns de juvenesa, es convertia en l'animador de la poètica disbauxa que tenia l'al·licient de la «castanyada» amarada de bon xarel·lo de la terra.

Unes cançons plenes d'harmonia i unes havaneres que amb llurs evocacions haurien fet entendre a les mateixes «niñas americanas», competien en donar animació al joïós quadre final, en tant que la llum de la vesprada s'anava esmorteïnt i els esclats dels quinquers ja pestanyejaven al lluny, fins que hom començava a escometre la tornada a la llar, acomiadant-se content i satisfet del planell de Sant Amanç, escenari de tan bella forada. Aplec de germanor i de ventura al mateix temps, perquè, cal dir-ho tot, el fibló d'un dolç somriure i el desig d'estimar havien provocat més d'una vegada un final tràgic; les noies casadores d'aquell temps també en sabien de tirar l'ham i ho feien per cert amb molta manya.

El passat ens va resultant evidentment massa romàntic. La relació de les seves expansions,

senzilles, pintoresques i honestes, no tindrà tal vegada pels que pugem ni un bri de poesia. Són aquestes als seus ulls tan ingènues i migrades com els anissos d'un «sereno», i ja han passat per ells al panteó de l'oblit i de la indiferència. I no es pot pas negar, no obstant, això que són, l'expressió, la substància d'aquell humor, d'aquell bon humor tan enyorat i tan característic en la nostra gent, que tant la distingia, i que per més que facin no es podrà recobrar. Sigui el record d'allò un consol en la realitat que ens cau al damunt, ja que el bon humor, com l'aplec de Sant Amanç i totes les coses d'aquest món, tenia de fer-se fonèdis.

Quan jo era noi el boscatge de Sant Amanç era un dels preferits dels mestres els quals els dijous a la tarda hi portaven llurs petits deixebles fent un parèntesi als deures escolars. Aleshores el mig demolit santuari conservava la campana; més tard se l'emportaren a vila i avui no hi queden ni les fornides reixes que antigament donaren caràcter a la senzilla façana. Per cert que els més menuts de la colla no gosaven atansar-s'hi gaire a les finestres, que es miraven recelosos de por que se'ls aparegués

un frare.

Avui, arribat el 4 de Novembre, qui se'n recorda de Sant Amanç! Dels suros gegantins i centenaris que amb llur exuberància es convertiren tantes vegades en amorós tendal que aplegà els nostres avantpassats, ja no en queda rastre. Les parets de la vetusta capella, cobertes de plantes herbàcies, resten silencioses com un recó de fossar. No hi he vist mai cap xiprer al seu costat, per més que aquests, en tenir tan llarga vida, simbolitzin l'eternitat i el repòs. El viant hi passa indiferent pel seu davant; ni un signe susceptible d'inspirar-li un pietós record!

Les petjades del temps han esborrat les senderes que seguien els nostres avis; la veu de la campana s'és callada, mes el graciós cloquer que un dia captivà els nostres ulls d'infant, ferm encara, en mig de la solitud i del misteri i embadalit en la claror del cel invoca amb tendre esguard els records del passat, postrema felicitat dels mortals que fa enlairar la fantasia a regions ben apartades.

J. Soler C.

Apertura de Curso en la Universidad

Muchos años hacía, el escritor no quiere recordar cuantos, que no había asistido a la apertura del curso académico.

Obligaciones, más que nostalgias, empujaron al escritor a Barcelona, hacia su Universidad.

¡Día de gala!

En el Paraninfo, ante un gran público, —la mayoría, estudiantes—, las togas de los Catedráticos y el brillar de la seda y del color rojo, gualda, morado o azul de sus mucetas daban pinceladas de tradición y rito al señero acto.

Uno ve con pena cómo muchos Profesores de las promociones más recientes van sustituyendo toga y mucetas por paños distintos.

El Rector de la Universidad vestido de terciopelo negro, con blancos y amplios puños y cuello almidonado, recordaba el severo porte del «Caballero de la mano al pecho», óleo añejo, gloria de la pintura española.

Discursos, memorias, anales, reverdecían un viejo rito. Rito, quizá, destinado a desaparecer, del que sólo quedará el corazón y un símbolo; tal el fruto hundido, en la tierra, que ha de morir para que la semilla viva.

Y las nostalgias, que no estaban en el ánimo del escritor, al emprender el viaje, se alzaron potentes y gigantescas con el agri-dulce sabor de unos años pasados y vividos, bajo la bóveda y los arcos de la Universidad.

¡Cuántas horas había pasado el escritor, entre aquellos muros!

¡Cuánto anhelo! ¡Cuánta inspiración!
¡Cuánto sueño!

¿Donde, quedó todo..?

¿Qué clase de deuda tiene el escritor, contraída con su juventud?

Uno soñó, también, en ser doctor y tener su toga azul, en descollar en la Química y en la investigación.

Y si bien no respondió el temple al reto de la ambición, tampoco dejó uno de ser fiel al más modesto título ganado; y, año tras año, ha proseguido el caminar penoso y grato por las rutas de la Enseñanza. Diez y nueve años se cumplen, en este mes de octubre, del día que el escritor ganó, por concurso, su primera plaza!

¡Diez y nueve años!!

La emoción de su primera clase, ante un auditorio de treinta alumnos, uno no podría dejar de evocarla, en esta sinfonía de nostalgias con un voto y recuerdo para aquellos niños de ayer.

Aquel ayer, en donde, entre quimeras, cristalizaba un futuro!

Sueño y realidad pocas veces van de la mano.

Pero, ¿quién alcanza de su propio sueño el más alto picacho?

Mas, si uno no renunció a su andadura, si no adulteró su propio credo, si no dejó caer las armas, los útiles de trabajo, que Dios y sus padres pusieron en sus manos bien podemos decir a nuestras osadas y primeras canas:

—Brillad, al sol! No me avergonzais; he cumplido y sigo andando!!

Y, quizá, la pura esencia de un sueño radique en eso, en un constante caminar!!!

L. D'ANDRAITX

En la Argentina, un tribunal ha fallado y condenado a un jugador de fútbol a determinado tiempo de reclusión, por agresión a otros jugadores durante un partido. Se estimó que en el incidente se habían dado concurrencias de tipo penal, y el hombre fue a la cárcel.

Tengo entendido que en Sudamérica los futbolistas están muy mimados por clubs y público. Algo semejante a lo que ocurre aquí. Sin embargo, entre nosotros son harto frecuentes las lesiones —inintencionadas?— en los campos, y no obstante, la penalización no trasciende los límites de lo deportivo. La Federación descalifica al jugador culpable y lo incapacita para la práctica activa durante un tiempo más o menos largo. Se habrá dado algún caso de separación a perpetuidad, pero no bastantes al parecer.

Sin embargo, permítaseme opinar que el sistema de penalización extradeportiva sería conveniente. Si al mecánico que en el taller o fuera de él acomete a una persona —un mismo compañero, en definitiva — con herramientas, se le mete en la cárcel, otro tanto debiera hacerse con el jugador que, con la herramienta de su borceguí ataca la pierna del contrario, buscando inutilizarle.

Es totalmente posible jugar al fútbol sin lesionar, salvo casos muy desdichados, al contrincante. Los buenos jugadores no van más que en busca del balón. Entran, en todo caso, con el cuerpo, no con la pata. Fintan, se escabullen, burlan, o simplemente, corren más y mejor.

Por ello, las sanciones de tipo penal, con un expediente que marchara efectivamente el historial del jugador serían una novedad interesante.

Ahora bien, habría que meter igualmente en chirona al jugador que se desploma al suelo y finge estar moribundo de resultados de una inexistente patada, con el exclusivo objeto de excitar los ánimos del anfiteatro; a buena parte del público feroz, a muchos árbitros, y a quienes examnaron y aprobaron a dichos árbitros...